

ТӨВ АЙМГИЙН СҮМБЭР СУМЫН СОЁЛЫН ТӨВ

2013 оны Санхүүгийн Тайлан

Төв аймгийн Аудитын газар нь Төрийн Аудитын тухай хуульд заасан Аймгийн аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд улсын болон орон нутгийн төсвөөс санхүүждэг төсөвт байгууллагын санхүүгийн тайланд нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим холбогдох хууль, журам зааварт нийцүүлэн аудит хийж байна.

Аудитыг дуусгавар болгосон тухай тайлан

АГУУЛГА

ХУУДАС

Лавлах зүйлс байвал доорх хаягаар холбоо барина уу:

Аймгийн Аудитын Газрын дарга,
Тэргүүлэх аудитор
Л.Жаргалсайхан
Утас: 70272582
[И-мэйл](#)

СТА-ын ахлах аудитор
Ц.Базарсад
Утас: 70272287
И-мэйл Bazaraatsend@yahoo.com

ТӨАГ-ын хаягийг оруулах

Төв аймаг Зуунмод сум 1-р баг
Төрийн байгууллагуудын ордон

• Танилцуулга	4
• Санхүүгийн дотоод хяналт	4
• Гол шийдлүүд	7
• Залруулаагүй алдаа	7
• Тайлбар мэдүүлгийн захидал.....	7
• Өмнөх аудитын зөвлөмжийн биелэлт.....	7
• Аудитын санал дүгнэлт	8

**Соёлын төвийн 2013 оны Санхүүгийн тайланд
ААГ аудит хийж дууссан тухай мэдэгдэл**

Бид Соёлын төвийн 2013 оны Санхүүгийн тайланд аудитаа хийж бараг дуусаж байгаа ба Соёлын төвийн төсвийн Ерөнхий менежерт энэхүү аудит хийж дуусгах тухай мэдэгдлийг өргөн барьж улмаар энэхүү санхүүгийн тайланг дахин шалган нягталж бидэнд туслахыг хүсч байна. Удирдлагын захидал хэмээх тусдаа хэсэгт санхүүгийн хяналтыг сайжруулах талаарх бидний өгсөн зөвлөмжүүд орсон бөгөөд цэцэрлэг тухайн зөвлөмж бүрд хариу явуулна уу.

Удирлагын зөвлөлийн анхаарлыг дараах зүйлд чиглүүлж байна:

- Гол санхүүгийн хяналтууд хамрагдсаныг **тодруулбал:**

НББ-ийн үе шат бүрд дээд шатны түвшний удирдлага хүрдэг эсэх, нийтлэг чанартай зардал, төсвийн санхүүжилт, өөрийн орлого, цалингийн зардал, өглөг, авлага, балансын үзүүлэлтүүд, үндсэн хөрөнгө, бараа материал, бусад асуудлуудыг хамруулсан бөгөөд байж болзошгүй эрсдлийг тооцож холбогдох батламж мэдэгдлүүд хэрхэн хангагдаж байгааг нотлох үүднээс холбогдох стандарт, журам зааврын дагуу шаардлагатай горимыг хэрэгжүүлсэн.

Гол илрүүлсэн зүйлс аудитын үр дүнгээс гарсныг тодруулбал:

1. Соёлын төвийн дотоод хяналтыг 2010 онд тушаалаар баталсан байна. Дотоод хяналт шалгалтыг явуулах журмыг баталсан гэх боловч төлөвлөгөө удирдамж гарган хийсэн хяналт шалгалт байхгүй байна.
2. Халаалтын зардлыг нарийвчлан үзэхэд НРЖ—30 тогооны цагийн нормоор нь нүүрсийг тооцоход хэтрэлт гараагүй байна.
3. Үр дүнгийн тайланд НД-аас жирэмсэн амаржсаны тэтгэмжийн дамжсан 2154.2 төгрөгний гүйлгээг орлогоор харуулж зардалд бичсэнийг залруулсан.

Шууд захирагчаас ААГ тайлбар мэдүүлэг хүлээж байгаа

-Илэрсэн алдааг хэрхэн залруулсан талаар тайлбар ирүүлнэ үү

- Аудитыг дуусгаж аудитын явцад олж авсан ажлын баримтанд үндэслэн зөрчилгүй санал дүгнэлт гаргахаар тэргүүлэх аудиторт санал оруулсан байгаа
- Аймгийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудиторт 2014.03.17-ны өдөр санал дүгнэлтэнд гарын үсэг зурна.

Эцэст нь аудитын явцад Ерөнхий нягтлан бодогч М.Цэцгээ бидэнтэй хамтран ажилласан ажилчдын байнгын дэмжлэг туслалцаа бидний ажилд дэмжлэг болж байсанд гүнээ талархаж байна.

**Үндэсний Аудитын газрын харьяа
Төв Аймгийн Аудитын Газар**

2014.03.17

Танилцуулга

1. Бид Төв Аймгийн Сүмбэр сумын Соёлын төвийн 2013 оны 12 дугаар сарын 31-р тасалбар болсон санхүүгийн тайланд аудитаа хийж бараг дуусаж байгаа ба Аймгийн Сүмбэр сумын Соёлын төвийн шууд захирагч энэхүү аудит хийж дуусгах тухай мэдэгдлийг өргөн барьж улмаар энэхүү санхүүгийн тайланг дахин шалган нягталж бидэнд туслахыг хүсч байна. Удирдлагын захидал хэмээх тусдаа хэсэгт санхүүгийн хяналтыг сайжруулах талаарх бидний өгсөн зөвлөмжүүд орсон бөгөөд Сүмбэр сумын Соёлын төв тухайн зөвлөмж бүрд хариу явуулна уу.
2. Бидний 2013 онд тайланд хийсэн аудит нь 2 гол элементтэй:
 - Санхүүгийн хяналтын системийг дахин шалгах;
 - Жилийн санхүүгийн тайланд аудит хийх.

Аудитаас үүдэн гарсан асуудлууд дараах хэсэгт хураангуйлагдсан.

Жилийн санхүүгийн тайланд аудит хийхэд

3. ААГ санхүүгийн хяналтыг дахин шалгаж үзээд санхүүгийн тайланд материаллаг алдаа байхгүй гэдгийг баталгаажуулах шаардлагатайг авч үзсэн. Бидний дахин шалгалт нь Аймгийн Сүмбэр сумын Соёлын төвийн хяналтыг ААГ-ын санхүүгийн эрсдэл ба хяналтын мэдээтэй харьцуулан шинжлэн үзсэн. Үүний үр дүнд цаг ямагт үр өгөөжтэй материаллаг алдаанаас сэргийлж чадах гол санхүүгийн хяналтыг онцгойлон үзсэн юм. Бид Аймгийн Сүмбэр сумын соёлын төвийн эрхлэгчид тухайн жилийн эдгээр хяналтын асуудлын тухай тайлагнасан.

4. Дараахь түвшний хяналтын асуудал бидний дахин шалгалтын үр дүнгээс гарсан бөгөөд үүнд Аймгийн Сүмбэр сумын соёлын төвийн удирдлагын анхаарлыг хандуулж байна:

1. Санхүүгийн дотоод хяналтын талаар

Байгууллагын дотоод хяналт нэгж байгуулсан боловч, тухайн жилд дотоод хяналтын талаар хийсэн ажил байхгүй.

Өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилтийн биелэлт

Дотоод хяналтын үйл ажиллагааг сайжруулж, хэрэгжилтийг мөрдүүлж ажиллах

Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу үр ашигтай зарцуулж байх

Зардлыг бүлэг хооронд гүйлгэн зарцуулахгүй байх

Харилцагч байгууллагуудтай тооцоо нийлж акт үйлдсэн байх гэсэн зөвлөмжүүдийн мөрөөр ажил зохион байгуулаагүй, хэрэгжүүлэх талаар хангалтгүй ажилласан байна.

2. Орлогын талаар

Мөнгөн гүйлгээний тайлангаар урсгал санхүүжилт 60916,5 мянган төгрөгийн эх үүсвэр, үндсэн үйл ажиллагааны орлого 1375,7 мянган төгрөг, НД-аас ЖА-ны тэтгэмж 2154,2 мянган төгрөг нийт 64446,4 мянган төгрөг орлогоор тайлагнагдсан. Мөн мөнгөн

гүйлгээний тайланд 2154,2 мянган төгрөгийн листний мөнгийг орлогоор бүртгэсэнийг залруулж бууруулах бичилтээр тайлагнуулсан.

Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар урсгал санхүүжилт 60916,5 мянган төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны орлого 1375,7 мянган төгрөг, НД-аас ЖА-ны тэтгэмж 2154,2 мянган төгрөг, Бүгд 64446,4 мянган төгрөгийн орлогоор тайлагнагдсан байна.

3. Мөнгөн хөрөнгийн талаар

Харилцах дансны үлдэгдлийг тулган баталгаажуулахад төрийн сангийн данс 0 төгрөгийн үлдэгдэлтэй хяналтын хуулга байгаа боловч төрийн сан байгууллагын цэвэр мөнгөн гүйлгээний орлого, зарлага, үлдэгдлийг албан ёсоор өссөн дүнгээр баталгаажуулдаггүй байна. Жилийн эцэст харилцахын үлдэгдэлгүй, 43,5 мянган төгрөгийг төвлөрүүлэн татсан.

Бараа үйлчилгээний зардлын хэтрэлт хэмнэлтийг үзэхэд НДШ 534,2 мянган төгрөг, гэрэл цахилгааны зардал 332,2 мянган төгрөг, нийт 866,4 мянган төгрөг хэтэрч, уран бүтээлийн 514,2 мянган төгрөг, хэмнэж хэтрэлт хэмнэлтийн зөрүү 352,2 мянган төгрөг гарч байна.

4. Бараа материалын талаар

Бараа материалын оны эхний үлдэгдэл 9529,3 мянган төгрөг, тайланд онд нэмэгдсэн 13404,5 мянган төгрөг, 12471,2 мянган төгрөг зарцуулж, акталсан бараа материал 930,9 мянган төгрөг, шилжүүлсэн ном 288,4 мянган төгрөг эцсийн үлдэгдэл 9243,3 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Халаалтын зардлыг нарийвчилан тооцож үзэхэд НРЖ-30 тогооны цагийн нормоор нь нүүрсийг тооцоход жилдээ 216,0 тонн зарцуулахаар байхад зарцуулсан нь 125,5 тонныг зарцуулж, 90,5 тонн буюу 8145,0 мянган төгрөгийн хэмнэлттэй ажилласан байна.

2013 онд Соёлын төвийн үндсэн хөрөнгийн номын фондын тооллогыг хийж гүйцэтгэж дуусган Төв номын сангийн мэргэжилтнүүдийн актлахаар ялгасан 3022 ширхэг номонд жагсаалт гарган мөн үлдэгдэл 3966 ширхэг номыг тооллогын комиссын хамт нүд үзэн тоолж номын сангийн шинэчилсэн программд номын сангийн стандартын дагуу бичилт ажил үйлчилгээг хийж гүйцэтгэн 3500-аад номыг программд шивж оруулсан болно. Бараа материалын данснаас 930,9 мянган төгрөгний бараа материалыг акталж данснаас хассан байна. Гэвч сумын ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн хөрөнгө актлах шийдвэр 2014.02.07-нд гарчээ. Жолоочийн тооцоо гэж боддоггүй, өөрийн унаа гэж байхгүй учраас тухайн тээвэр хийсэн жолоочид бинзин олгосоноороо няравын тайлангаар зарлага бичигдэж байна.

5. Үндсэн хөрөнгийн талаар

Тайлант онд оны эхний үлдэгдэл 611076,4 мянган төгрөг, төсвийн хөрөнгөөр авсан байхгүй, шилжүүлэн авсан номын 288,4 мянган төгрөг, ССАЖЯамны хөрөнгө оруулалтаар 7345,6 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмж, нийт орлого 7634,0 мянган төгрөг, зарлага байхгүй оны эцсийн үлдэгдэл 618710,4 мянган төгрөгөөр тайлагнагдсан байна.

Жилийн эцсийн тооллогын комиссыг Ч.Шоовдор, Б.Баатархүү, Д.Цогзолмаа нарын бүрэлдэхүүнтэй томилсон байна. Тооллогын комиссын бүрэлдэхүүн тооллогын бүртгэлийг нэгтгэн гаргаж, нэгтгэлийн дагуу программд шивж оруулан тооллогын

бүртгэл нэг бүртэй тулган хэвлэн гаргаж тооллогын комиссуудаар гарын үсэг зуруулан баталгаажуулсан байна.

Номын тооллогыг чанартай хийж цахим бүртгэлд оруулсан эсэхийг шалгахад нийт номын 50 хувийг дөнгөж оруулсан байна.

Хөрөнгийн тооллогыг жилд 2 удаа хийхээр хуульд заасан боловч тооллогыг эхний хагас жилээр тооллого хийдэггүй, жилийн эцэст тооллого хийсэн байна.

Элэгдлийг санхүүгийн программаар бодуулж бичилтийг хийж гүйцэтгэсэн байна.

6. Авлага, өглөгийн талаар

Тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулсан эсэхийг шалгахад Дэмсүмбэр хоршоо,Төв Шуудан алба,Зүүнхараа ЦШС,Дархан ник ,НД-ын байцаагч нартай тус тус тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулсан байна.

2013 онд НДШимтгэл 8587,7 төлөхөөс 8544,2 мянган төгрөг төлж, 43,5 мянган төгрөгний өглөгийг тайланд тусгасан байна.

7. Цалингийн талаар

Соёлын төвд бүжгийн багшийн орон тоон дээр 2013 оны 10-р сараас биеийн тамирын арга зүйч авч ажиллуулсан нь 1250297 төгрөгийн цалин буруу зарцуулагдсан байна.

Ажилтнуудад Үр дүнгийн урамшууллыг олгохоор гаргасан тушаалдаа ажлыг нь зохих ёсоор дүгнэж дүгнэсэн дүгнэлтээ хавсаргасан байна

Бидний дахин шалгалтын үр дүнд дээр дурдсан 7 хэсгүүдийн дотоод хяналтын ситем нь тухайн жилд хангалттай байсан ба нягтлан бодох бүртгэл нь Санхүүгийн тайлангийн зохистой үндэс болсон нь ажиглагдсан юм. Сайжруулах шаардлагатай байж болох хэд хэдэн санхүүгийн хяналтын талаар хавсралт бүхий удирдлагын захидалд тусгасан болно.

Аудитын явцад хийгдсэн гол шийдлүүд

6. Дараах хэсэгт Санхүүгийн тайлангийн аудит явцад гарсан гол асуудлуудыг хураангуйлан тэмдэглэсэн.

- ✚ Зардлын бүлэг хооронд зохицуулалт хийх журмыг мөрдөж ажиллах
- ✚ Хоорондын тооцоо бүрийг улирлын эцэст тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулж хэвших
- ✚ Тооцоо бодолт, тооллогыг цаг тухай бүрд нь чанартай хийж гүйцэтгэж байх
- ✚ Сар бүр харилцахын журналыг анхан шатны баримтанд хэвлэж үдэж байх
- ✚ Харилцах, кассын баримтын оны эхнээс нэг дугаараар дугаарлаж хэвших
- ✚ Санхүүгийн программаар ажиллагсдын эд хогшил эзэмшигчдийн картыг хүн тус бүрээр хөтлөх
- ✚ Тооллогын бүртгэлийг санхүүгийн программанд шивж үлдэгдлийг баталгаажуулан тооцоо бодсон актаар баталгаажуулах
- ✚ Номын тооллогыг чанартай хийж цахим бүртгэлд бүрэн оруулж дуусгах

7. Эдгээр асуудлуудыг ААГ болон Сүмбэр сумын соёлын төв авч үзэж хангалттайгаар шийдсэн. Бидний илрүүлсэн зүйлс болон дээрх санхүүгийн дотоод хяналтын талаар санал нь удирдлагын захидалд тусгагдсан байна. Санхүүгийн гүйлгээнүүд нь хүлээн зөвшөөрхүйц зохицуулагдсаныг тэмдэглэсэн.

Залруулагдаагүй алдаа

8. Аудитын стандарт нь Аймгийн Аудитын газарт аудитын явцад илэрсэн тодорхой биш болон залруулагдаагүй алдаанд анхаарал тавихыг шаарддаг.

Тайлбар мэдүүлгийн захидал

9. Аудитын үйл явцад Аймгийн Аудитын газар хөндлөнгийн аудиторын хувьд удирдлагын зүгээс гаргасан баталгаанд тулгуурлах ёстой байсан ч хараат бус байдлын хувьд энэ батламжийг дагах нь зохистой байсангүй. Аудитын гүйцэтгэл бүрд цэцэрлэгийн удирдлагаас эдгээр батлагааг бичгээр баталгаажуулан олж авахыг хүсч байна.

Аудитын санал дүгнэлт

10. Аймгийн Аудитын газраас тус тайланд зөрчилгүй санал дүгнэлт гаргахаар санал оруулж байна.

Үндэсний Аудитын Газрын харвьяа
Төв аймгийн Аудитын газар
2014.03.17